

Seznam zkratk	6
Předmluva	7
1. Úvod	8
2. Poznatky o pohromách a jejich dopadech v České republice	11
2.1. Úvod do problematiky	11
2.2. Souhrn obecných poznatků o pohromách a jejich dopadech	18
2.3. Parametry charakterizující pohromy	21
2.3.1. Velikost pohrom	21
2.3.2. Dopady pohrom	30
2.3.3. Ohrožení a riziko	31
2.3.4. Schopnost člověka v boji s pohromami	36
2.4. Rozdělení pohrom	37
2.5. Charakteristiky jednotlivých pohrom zaměřené na Českou republiku	41
2.5.1. Živelní a jim podobné pohromy	41
2.5.1.1. Živelní pohromy	41
2.5.1.2. Pohromy v životním prostředí	74
2.5.2. Pohromy mající původ v lidské společnosti a v chování lidí	77
2.5.2.1. Neúmyslné poruchy chování	78
2.5.2.2. Úmyslné činy lidí	78
2.5.3. Technologické pohromy	81
2.5.3.1. Nehody, skoronehody a havárie	81
2.5.3.2. Selhání infrastruktur	91
2.5.3.3. Selhání technologií	96
2.5.4. Pohromy vyvolané odezvou planety a životního prostředí na antropogenní činnosti	97
2.5.5. Pohromy jako důsledky vnitřních závislostí	103
2.5.5.1. Pohromy vyvolané změnami ve stabilitě přírody	103
2.5.5.2. Pohromy vyvolané změnami ve stabilitě lidské společnosti	104
2.6. Souhrnné údaje o pohromách pro Českou republiku	107
3. Opatření a činnosti pro zvládnutí pohrom a jejich dopadů	113
3.1. Inženýrské přístupy ke zvládnutí pohrom a jejich dopadů	113
3.2. Metodiky pro určení objektivních charakteristik pohrom používané v inženýrských disciplínách	117
3.3. Nástroj pro řízení pohrom v entitě	135
3.4. Opatření civilní ochrany	140
3.5. Metodika vrcholového řízení pohrom doporučená OSN	143
3.6. Osvědčená opatření pro zvládnutí vybraných pohrom a jejich dopadů	146
3.6.1. Požár	146
3.6.2. Povodně a záplavy	148
3.6.3. Vichřice a větrné poryvy	149
3.6.4. Epyfitie a epizootie	149

3.6.5. Dlouhodobé a silné mrazy	150
3.6.6. Sněhové kalamity	151
3.6.7. Obtížná vedra a sucha	152
3.6.8. Propad zemských dutin	153
3.6.9. Únik plynů ze zemského nitra	153
3.6.10. Sesuvy svahů	154
3.6.11. Bouřky a atmosférické výboje	155
3.6.12. Zemětřesení	156
3.6.13. Přivalové deště a krupobití	160
3.6.14. Požár způsobený neúmyslnou i úmyslnou činností člověka	161
3.6.15. Chemická havárie – únik nebezpečných látek	162
3.6.16. Dopravní nehoda	164
3.6.17. Havárie s únikem radioaktivního záření	164
3.6.18. Výbuchy	165
3.6.19. Úniky ropných produktů a jiných nebezpečných látek	166
3.6.20. Poruchy v zásobování energiemi (plyn, voda, elektrická energie)	167
3.6.21. Záplavy z protržení přehrad (zvláštní povodně)	168
3.6.22. Teroristický útok	169
4. Řízení pohrom a jeho současná slabá místa	170
4.1. Úvod do problematiky	170
4.2. Výsledky komplexního posouzení ochrany chráněných aktiv v České republice	172
4.2.1. Problémy spojené s ochranou člověka	172
4.2.2. Problémy spojené s ochranou životního prostředí	174
4.2.3. Problémy spojené s ochranou infrastruktur a technologií a selháním služeb	174
4.2.3.1. Selhání dodávek elektrické energie	175
4.2.3.2. Selhání dodávek tepla	176
4.2.3.3. Selhání dodávek plynu	176
4.2.3.4. Selhání dodávek pitné vody a selhání kanalizace	177
4.2.3.5. Selhání dopravy	178
4.2.3.6. Selhání informačních a telekomunikačních systémů	180
4.2.3.7. Selhání bankovního systému	181
4.2.3.8. Selhání nouzových služeb	183
4.2.3.9. Selhání dodávek potravin	183
4.2.3.10. Selhání veřejné správy	184
4.3. Slabá místa odhalená v rámci projektu FOCUS a návrhy pro jejich řešení	185
5. Závěr	206
Seznam použité literatury	210
Další použité materiály	213
Příloha – Charakteristika České republiky z pohledu zdrojů živelních a jiných pohrom	215